

SamenGevat

René Paas en Tof Thissen op Regiocongres 2011 Holland Rijnland: “Wet werken naar vermogen en overheveling jeugdzorg vragen cultuurverandering gemeenten”

“Niet meer denken in wetten en regelingen, maar de burger centraal stellen en uitgaan van zijn behoefte aan ondersteuning.” René Paas en Tof Thissen wonden er op het Regiocongres 2011 van Holland Rijnland geen doekjes om. De gemeenten staan bij de invoering van de Wet werken naar vermogen en de overheveling van de jeugdzorg voor een enorme uitdaging. Die kunnen ze alleen maar aan, als zij hun beleid op het gebied van werk en zorg geheel anders invullen. Paas en Thissen waren twee van de drie keynote-sprekers op het Regiocongres van Holland Rijnland, dat de titel “Tussen droom en Daad” had gekregen. Stedenbouwkundige Riek Bakker sprak over de kansen die Holland Rijnland heeft om de plannen op het gebied van infrastructuur, woningbouw en natuur en landschap “van droom tot daad” te brengen.

René Paas maakte vanuit zijn positie als voorzitter van de Divosa, de vereniging van managers bij sociale diensten, duidelijk dat de sociale sector door de invoering van de Wet werken naar vermogen (WWNV) voor grote veranderingen staat. Niet in de laatste plaats omdat gemeenten worden geconfronteerd met sterk dalende inkomsten en een toenemende hulpvraag. Tegelijk kent Nederland een sterke vergrijzing, die enerzijds de verhouding werkenden-niet werkenden op z'n kop zet en anderzijds leidt tot een groot tekort aan arbeidskrachten, vooral in de zorg. Paas stelde dat invoering van de WWNV hier kansen biedt, vooral voor de “voorraad” van vaak

zeer gemotiveerde werkzoekenden, die nu lastig werk vinden. “De wet stimuleert gemeenten werkzoekenden te helpen, omdat zij een aanvullende uitkering ontvangen wanneer het salaris tekortschiet. Meer mensen aan het werk betekent dus lagere uitkeringen.”

Een succesvolle invoering van de WWNV vraagt volgens Paas dat gemeenten hun sociale beleid volledig op de schop nemen en niet meer denken vanuit wetten en regelingen, maar de inwoner centraal stellen en uitgaan van zijn behoefte aan ondersteuning. De Divosa-directeur voerde het voorbeeld op van “Edgar”, een jongen bij wie van alles is misgegaan, terwijl allerlei instanties zich met ►

Henri Lenferink opent het regiocongres.

Welkomstwoord van burgemeester Marina van der Velde-Menting.

René Paas tijdens presentatie over de Wet werken naar vermogen. “Overheden moeten vanuit de klant leren denken.”

Bijna 200 raadsleden en bestuurders uit Holland Rijnland namen deel aan het regiocongres.

René Paas

zijn leven en dat van zijn moeder hebben bemoeid. Hoe komt dat nou? Hijzelf geeft als antwoord: "Niemand heeft ooit aan mij en mijn moeder gevraagd wat we zelf dachten nodig te hebben." Paas: "De bureaucratie behandelt mensen in afzonderlijke regelingen, in plaats van als individu waarop diverse regelingen van toepassing zijn. Nu er meer taken op de gemeenten afkomen, kunnen zij integraal werken en de juiste verbindingen leggen, bijvoorbeeld met onderwijs, leerplicht, jeugdzorg en economische zaken. De gemeenten moeten zich ook afvragen welke regio-omvang nodig is om dit zo goed en efficiënt mogelijk te doen."

Unieke kansen

Tof Thissen, directeur van het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING), liet zich in gelijke bewoordingen uit. De decentralisatie van jeugdzorg en werkvoorziening

Tof Thissen

biedt unieke kansen voor gemeenten om deze taken beter uit te voeren, aldus Thissen. "Trek het naar je toe, maar houd het wel op de menselijke maat. Probeer vanuit de persoon te denken, en niet vanuit het systeem."

Door alert te reageren bij de eerste signalen, kunnen gemeenten veel geld besparen, aldus de KING-directeur. "Gemeenten moeten zich afvragen wat onderwijs kan bijdragen aan de preventie van de instroom in de WWNV. Zij moeten hierbij niet in structuren denken, maar in wat nodig en mogelijk is om mensen weer op eigen kracht verder te laten gaan. Probeer u te verplaatsen in de burger die een hulpvraag heeft," hield hij de raadsleden en bestuurders voor. "Ik noem dat humaniseren. De identiteit van de gemeente ligt niet in de keuze van het ict-systeem, maar in de excellente manier waarop zij vragen uit de samenleving oplost."

Succesfactoren

"Weet hoe de hazen lopen, maak heldere afspraken en kom die na." Dat zijn volgens stedenbouwkundige Riek Bakker belangrijke succesfactoren om de ruimtelijke agenda van

Riek Bakker

Holland Rijnland van droom naar daad te brengen. "Als jullie het niet met elkaar eens zijn, dan komt het niet voor elkaar," stelde zij in haar presentatie. Voor de financiering van de plannen is het essentieel dat de regio een charme-offensief opent naar het Rijk. Bakker waarschuwt wel dat er hier geen standaardoplossing is die altijd werkt. "De omstandigheden zijn namelijk altijd anders. Bovendien heeft het Rijk geen geld. Daarom moeten gemeenten en regio creatief zijn en nadenken over mogelijkheden en bestaande constellaties. Weet wat je wilt doen, leg dat vast, en haal elkaar niet onderuit. Verdiep u in wat er nog wel mogelijk is," aldus Bakker. "Het lukt niet altijd, maar je kunt succes hebben." ■

Raadsleden bespreken de gevolgen van de invoering van de Wet werken naar vermogen in 2013.

Voorzitter Lenferink neemt uit handen van directeur John van Ruiten een boek in ontvangst over de historie en werkzaamheden van Naktuinbouw.

Discussie over toepassing van sociale media ter verbetering van de communicatie tussen raadsleden, bestuurders en regio.

"Holland Rijnland is op een belangrijk punt aanbeland," aldus voorzitter Lenferink in zijn openingswoord. "Het gaat er nu om hoe we onze plannen en visies tot realiteit brengen."

Raadsleden en bestuurders uit de Holland Rijnland-gemeenten volgen een discussie over nieuwe regels voor woonruimteverdeling.

René Paas, Marina van der Velde-Menting en John van Ruiten van Naktuinbouw luisteren aandachtig naar de presentatie van Riek Bakker.

Discussie tijdens workshop woonruimteverdeling over inschrijftijd als toewijzingscriterium.

Meedenk-workshop over het beter toegankelijk maken van het landschap voor recreatie.

Bij de workshop landschap konden suggesties voor verbetering van recreatiemogelijkheden in de regio op een kaart worden ingetekend.

Riek Bakker in gesprek met René Paas.

Welkomsttoespraak van John van Ruiten, directeur van Naktuinbouw.

Tijdens het congres konden raadsleden en bestuurders vragen stellen over sociale media als Twitter, en kennismaken met het nieuwe digitale platform Pleio.

Burgemeester en gastvrouw Marina van der Velde-Menting in gesprek met haar collega Anja Lutenstein van Rijnwoude.

Voorafgaand aan het regiocongres waren er rondleidingen door het kassencomplex van Naktuinbouw. Deze organisatie ziet toe op de kwaliteit van teeltmateriaal in de bloemisterij-, boomkwekerij- en groentesector en beoordeelt nieuwe gewassen voor registratie en/of kwekersrecht (vergelijkbaar met auteursrecht).

Vier dynamische workshops: wat is er uitgekomen?

Holland Rijnland organiseerde tijdens het Regiocongres vier workshops over de woonruimteverdeling, het landschap, de stelselherziening van de jeugdzorg en de Wet werken naar vermogen.

Wat is er besproken en welke suggesties zijn er gedaan?

Woonruimteverdeling: kan het rechtvaardig en transparant?

Voor een eenvoudig, eerlijk en transparant woonruimteverdeelsysteem zijn keuzes nodig. Dat was de rode draad in de workshop over het nieuwe verdeelsysteem. Op basis van stellingen is gediscussieerd over inschrijftijd als toewijzingscriterium. Dit criterium is helder: een woningzoekende weet wanneer hij aan de beurt is. Het is ook eerlijk: wie het langste heeft gewacht, is het eerste aan de beurt. Maar er is ook een nadeel. Het kan leiden tot inschrijvingen uit voorzorg, waardoor er minder zicht is op de echte woningbehoefte.

Urgentie was ook onderwerp van discussie. Er was weinig steun voor het direct accepteren van woonruimte bij urgentie. Urgenten moeten de kans krijgen om zelf een geschikte woning te vinden. Ook de stelling dat bij relatiebreuk van partners met minderjarige kinderen meteen urgentie moet worden verleend, vond nauwelijks bijval. Er zijn ook suggesties gedaan, zoals het bevorderen van de doorstroming van ouderen naar appartementen en een studie naar verhuismotieven.

Het landschap van Holland Rijnland: hoe maken we het toegankelijk en aantrekkelijk?

Kunstbankjes, trailerhellingen, proeftuinen, camperplaatsen, een podium voor toneel op het Braassemmeer en streekmarkten zijn slechts enkele van de bijna zeventig suggesties die workshopdeelnemers deden voor de verbetering van de aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van het landschap in Holland Rijnland. Raadsleden en bestuurders bekeken een film van de agrarische natuurvereniging *De Groene Klaver* en *Stichting Land van Wijk en Wouden* over de relatie tussen stad en ommeland. Vervolgens gingen zij zelf aan de slag om hun "droomroute" door Holland Rijnland te bedenken en weer te geven op kaarten. In elke workshop werd aandacht gevraagd voor het verhaal van de streek. Waarom zijn er zoveel

zelfkazende boeren? Waar dienen al die bollenschuren voor? En waarom staat het water in de vaart hoger dan het land?

Gemeenten en de zorg voor de jeugd: wat komt er op ons af?

Het Rijk wil taken op het gebied van jeugdzorg onderbrengen bij de gemeenten. Wethouders uit de regio willen hierbij voortbouwen op de *ketenaanpak jeugd*, waarbij gemeenten, zorg en onderwijs intensief samenwerken. De *Centra voor Jeugd en Gezin* (CJG) krijgen een centrale plaats. De voorbereiding van de overheveling van de jeugdzorg gebeurt regionaal, de uitwerking deels regionaal en deels lokaal. Scholen zijn hierbij belangrijk: zij kunnen problemen vroeg signaleren. Raadsleden en bestuurders deden diverse suggesties om de jeugdzorg in de gemeenten te verbeteren. De begrippen preventie, coördinatie en samenwerking werden hierbij vaak genoemd.

De deelnemers bogen zich ook over de vraag hoe de rijksbezuinigingen op de jeugdzorg kunnen worden opgevangen. Raadsleden noemden onder andere samenwerking in de CJG's, het tegengaan van bureaucratie, "voorkomen in plaats van genezen" en efficiënt werken als mogelijkheden de kosten binnen de perken te houden.

Werken naar vermogen

De *Wet werken naar vermogen* vervangt vanaf 2013 enkele wetten voor kwetsbare werkzoekenden, zoals jongeren, bijstandsgerechtigden en mensen met een beperking. Zij moeten bij reguliere werkgevers een plek op de arbeidsmarkt vinden. Raadsleden en bestuurders bespraken wat er in hun gemeente al is gedaan aan het versterken van de sociale dienst en de sociale werkvoorziening om de nieuwe wet uit te voeren.

Diverse deelnemers wezen op de noodzaak dat gemeenten werkgevers effectief benaderen. Gemeenten moeten niet alleen het contact met burgers "humaniseren", maar ook dat met werkgevers – die willen een aanspreekpunt bij de gemeente in plaats van formulieren en procedures. Werkgevers zijn voorzichtig met het aannemen van vaste arbeidskrachten. Detacheren via werkvoorzieningsbedrijven kan dan een optie zijn. Veel raadsleden vonden dat er in de regio meer behoefte is aan coördinatie om het aanbod van praktijkopleidingen, vakscholen en ROC's beter aan te laten sluiten bij de vraag. ■

Workshop over jeugdzorg.

Complete verslagen en meer informatie over het regiocongres op www.hollandrijnland.net/regiocongres/ of scan onderstaande code met uw smartphone of iPad.

Workshop over landschap en recreatie.

Regiomagazine SamenGevat is een uitgave van samenwerkingsorgaan Holland Rijnland, Schuttersveld 9, Postbus 558, 2300 AN Leiden.

In Holland Rijnland werken samen de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Rijnwoude, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude.